

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS
ORGANAS
LEIDŽIA SPAUDOS D-JA
«SVIESA»
Redakcijos ir Administracijos
adresas:
LIETUVIS
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
Tel. 4-6159
São Paulo. — Brasil.

LIETUVIŠIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:

Brazilijoj metams 10 milreisu, pusem.
6 milreisu.
Užsienin metams 15 mlr. pusem.
8 milreisu.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.

REDAGUOJA
ST. VANCEVIČIUS.

S-ti METAI.

SÃO PAULO, 1936 m. Liepos - Julho mėn. 18 d.

NR. 29 (393)

Darius ir Girėnas.

Šių mūsų tautos didvyrių vardai žinomi kiekvienam lietuviui. Su liūdesiu ir skausmu širdyse mes prisimename baisiąją Soldino tragediją, pražudžiusią Lietuvai ir lietuvių tautai du žymiausius naujų laikų karžygius. Liepos 17 dieną sukanka lygiai trys metai kai Darius ir Girėnas tragingai žuvo Lietuvos garbei. Nėra lietuvių, susipratusių kuris supagarba neprisimintų Darius ir Girėno. Tie garbingieji mūsų tautos didvyriai mums tuo dar brangesni, kad Lietuvos garbei jie paaukojo brangiausią žmogaus turą — gyvybę.

Darius ir Girėnas ypatingai brangūs mums išieiviams. Jie mums gyvas pavyzdys tėvynės meilės, pasiaukojimo ir atsidavimo savo tautai, jos garbei. Darius ir Girėnas daug metų vargo, paskutinį centą dėjo dideliam ir garbingam žygiui. Jie niekur nesigarsinodami, nesireklamavo, bet kantriai, tyliai ruošėsi, nežūrėdami į dauzelio nepasitikėjimą, pašalpa ir abejonės. Jie pasitikėjo savo jėgomis ir tik mažam būreliui susipratusių lietuvių bei draugų padedami pasiryžo toklam žygiui, kuris pakeltų Lietuvos vardą pasaulio akys. Darius ir Girėnas, rizikuodami savo gyvybe per Atlantą skrido tik Lietuvos garbei. Savo testamente jie sako «Savo skridimą aukoju tau, Jaunoji Lietuva.» Jokio užmokesnio, jokio atlyginimo už tą taip didelį žygių nieks jiems nebuvo žadėjęs ir jie jo nesitikėjo. Tautos garbė jiems buvo už viską brangesnė ir jie jai nesigailėjo nieko, net ir savo gyvybės.

Darius ir Girėno žygis mums išieiviams daug ką pasako. Minėdami šias liūdnas sukaktuves ir didvyrius prisimindami mes turime apie save pagalvoti. Ar mes tuo keliu einame, kurį Darius ir Girėnas visai tautai parodė? Aišku, kad ne. Mes dažnai klaidžiojame tamsiam gyvenimo parvyne, nieko gero, gražaus ir kilnaus nestengdami sukurti. Darius ir Girėnas Lietuvos garbei gyvybę aukojo, o mes labai dažnai tą Lietuvą, kurios duona maitinomis, kurios žemėje užaugome, drabstome purvais. Skaudu ir liūdna, Darius ir Girėnas parodė mums aukščiausiąjį pasiaukojimo laipsnį, bet mes neretai jo nematome ar užmirštame. Mes dažnai užsidarome egoizmo, tuščios ambicijos, visokių blygbių kovalė ir neieškome kelių iš išliuosuoti. Mes dažnai gėdimės pasivadinti lietuviais, išsidam lietuvių vardo ir puošiamės svetimomis plunksnomis.

Darių ir Girėnų prisimindami pabusime iš miego. Visur ir visada stenkimės būti lietuviams ir garbingais lietuviams, kad savo gyvu pavyzdžiu, sa-

vo elgesiu ir darbais būtumėm tikrais lietuviams ir tikrais žmonėms.

R. Kymantas.

DARIUS IR GIRĖNAS.

Baisi nelaimė automobilių lenktynėse. Carlos Gomes paminėjimas.

Praeitą sekmadienį S. Paulo mieste įvyko didelės automobilių lenktynės, kuriose dalyvavo daugybė garsių automobilių ne tik iš vietos, bet ir kitų pasaulio kraštų. Lenktynių pažūrėti susirinko apie 200 tūkstančių žmonių. Per lenktynes įvyko baisi nelaimė. Lenktyniuotojas prancūzas Hellė Nice automobilis mirtingai suvažinėo keturis žmones. 17 žmonių buvo sužaloti ir 25 lengviau sužeisti. Ši katastrofa baisiai sujudino S. Paulo visuomenę.

Hellė Nice buvo sunkiai sužeista

ir nugabenta į ligoninę. Jos sveikata talsosi.

Lenktynės laimėjo italas Pintacuda.

***

Liepos 11 dieną visoje Brazilijoje su didžiausiomis iškilėmis buvo minėtas garsus Brazilijos kompozitorius ir muzikas Carlo Gomes. Tą dieną suėjo lygiai 100 metų nuo jo gimimo dienos. Ypatingai didele iškilėmis buvo surengtos Campinas mieste, kur Carlos Gomes gimė.

Liepos 11 d. buvo paskelbta šventė. Valdžia paskirė 50000 milreisu geriausia Brazilijai muzikai, kuris parašys braziliką operą.

Matas šalčius išvyksta.

Liepos 20 dieną, pirmadienį, iš S. Paulo į Urugvajų išvyksta mūsų kolonijos sveikas, rašytojas ir keliautojas p. Matas Šalčius. P. Paulo lietuvių kolonija šį sekmadienį ruošia p. M. Šalčius išleistuvių vakarienę Darius ir Girėno vardo salėje.

Lietuvos artistai dainavo Argentinos lietuviams

Po didžiausių pasisekimų «Colon» teatre Lietuvos Operos dainininkai surengė dar atskirai didelį koncertą Argentinos lietuvių kolonijai «Mariano Moreno» teatre. Į koncertą susirinko pusantro tūkstančio lietuvių. Daugelis nuo teatro dorų turėjo grįžti, nes nebuvo nei bilietų, nei vietų.

Nauji lietuvių žurnalai

Šiomis dienomis pasirodė naujas, lietuvių jaunimui skirtas žurnalas «Rytas». Žurnalą leidžia «Ryto» d-ja. Redaguoja Storpirtis. Pirmas žurnalo numeris ir turinys išvažda dar labai menkas.

Taip pat išėjo iš spaudos ir naujas «Vilties» žurnalo numeris. Žurnalo pakeistas viršelis. Dabar «Vilties» žurnalo išvažda labai graži. Ir turiniu žurnalas daro pažangą.

[S. PAULO ATVYKSTA NAUJAS MOKYTOJAS.

Gavome žinių, kad į S. Paulo greitu laiku atvyks dar vienas naujas mokytojas Kazys Matulevičius, kuris čia dirbs vienoje iš mūsų mokyklų. Kada naujas mokytojas atvyks dar tikrų žinių neturime, bet spėjama, kad rugpjūčio mėnesį.

Kolonijos Lietuviškajai Visuomenei.

Darius ir Girėno tragingas žuvimas yra skaudus įvykis visoms lietuviams, todėl mes juos turime iškilmingai pakerbti ir paminėti.

Paminėjimas įvyks 1936. VII. 19. tokia tvarka:

1. Pamaldos 11 val. Villa Zelinos lietuviškoje bažnyčioje su atitinkamomis bažnytinėmis apeigomis.

2. 3 val. p. p. Mokos mokykloje, didvyrių vardo salėje, tęsiamas paminėjimas.

a) Kalbos B. L. A. K. pirmininko ir organizacijų atstovų.

b) Paskaita, kurią laikys lak. St. Jurevičius.

c) Meninė dalis, kuriai vadovauja p. Stankūnas ir dalyvauja «Vilties» S-gos choras ir solistai p. p. Mažeika, Laurinavičius, smuikininkas Ogževaila.

Visuomenės prašoma kuoskatingiausiai dalyvauti.

B. L. A. K. Valdyba.

Ši šeštadieni, liepos 18 dieną.

Mokoje, Darius ir Girėno salėje, rua Lithuania Nr. 13.

GRANDIOZINIS SPORTO VAKARAS

kuri renčia «Lithuanijos» Mokos skyrius. Programoje nepaprastai įdomi komedija «Seimynos Laimė» ir labai gražūs ir įdomūs sporto numeriai. Nieks nelikite namuose ir neikite niekur kitur, kaip tik Į VAKARĄ.

Griež p. Ogževailos vedimas DŽAZ-BANDAS Pradžia 8 val. vakaro. Pakvietimai gaunami vietoj ir iš anksto pas narius.

LIETUVOJE

Kada įves oro susisiekimą.

Teke patirti, kad oro inspekcija jau galutinai yra paruošusi oro susisiekimo Lietuvoj projekta. Datis šio projekto bus vykdoma ir šiais metais, bet tik tuomet, kai bus priimta 1936 metų susisiekimo ministerijos sąmata. Sąmata gali būti dar šį mėnesį priimta.

Panevėžyje sudegė didžiausias Lietuvoje malūnas.

Birželio mėn. 13 d. Panevėžyje dar dėl neišaiškintų priežasčių didžiausiam Lietuvoje Goldino malūne kilo gaisras. Ugnis sunaikino visas malūno mašinas, miltus ir grūdus. Pats malūno trobesys beveik visas sudegė. Gaisrą gesino visos Panevėžio ir apylinkės ugniagesių komandos. Gaisras padarė apie 100.000 litų nuostolių. Gaisro priežastį policijos organai stropiai tiria. Malūno trobesys ir mašinos buvo aptraustos vienoje Lietuvos apdraudimo draugijoje.

Gaisro gesinimo metu ypačiai pasidarbavo Panevėžio miesto ugniagesių komandos.

Rado Vytauto Didžiojo pinigų.

Ties Birštonu netoli plaža, dešiniame Nemuno krante vienas pilietis rado 6 Vytauto Didžiojo laikų monetas. Dvi monetos yra sidabrinės, o likusios varinės. Sidabrinėse monetose išskaitoma data 1428 metų. Rastos monetas bus atgabentos į Karo muziejų.

Darbo Rūmai uftaria Kauno bedarbius.

Į Darbo Rūmus Kauno miesto bedarbiai padavė prašymą, kuriame išsainiai nurodo savo sunkią būklę ir prašo parūpinti jiems darbą.

Miesto bedarbiai, atėjus vasarai, tikėjosi gauti darbą prie įvairių miesto statybų ir kitų parangos darbų. Tačiau rangovai, turėdami stambesnius darbus pradėjo samdyti darbininkus iš provin-

cijos ir mokėti jiems menkus atlyginimus.

Darbo Rūmai, atsižvelgdami į šių bedarbių padėtį, kreipėsi į atitinkamas įstaigas prašydamai šį reikalą sunormuoti ir bedarbius ap rūpinti darbiais.

Aero Klubo delegacija į Baltijos konferenciją.

Liepos mėn. Rygoje įvykta eilinė Baltijos valstybių aero klubų konferencija.

Lietuvą šioje konferencijoje atstovaus aero klubo pirmininkas prof. Zemanaitis, lak. Špokevičius ir lak. Pyragius. Lietuvos delegacija į Rygą skris nauju aero klubo lėktuvu, o lak. Pyragius konferencijos proka kviečiamas pademonstruoti sklandymo akrobatiką.

Radio imtuvai darbininkams.

Visos Klaipėdos įmonės sutiko darbininkų vaigyklėse įtaisyti radio imtuvus. Įmonių darbo pertraukomis, Klaipėdos radiofonas transliuos muziką ir kitokią programą. Daugelis įmonių radio imtuvus jau yra įtaisiusi.

Valkataujančiams vaikams kolonija

Teisingumo ministerija derasi su grafaitis Potnickaite dėl pirkimo iš jos Dirksteių dvaro, prie pat Telšiu, 97 ha. Štame dvare numoma steigti valkataujančiams vaikams kolonija, panašiai kaip Kalnaberžė yra nepilnametėms nusikaltėliams kolonija. Grafaitė už dvarą nori gauti 60.000 litų.

Toje kolonijoje vaikai būsią auklėjami ir mokomi amato.

Baigiama įrengti džiovininkams sanatorija

Neseniai draugija kovai su tuberkuliozu Raudondvario valsčiaus miške įsigijo ketis hektarus žemės ir buvusius Romainių dvaro trobesius, kuriuose baigiama įrengti sunkiai sergan-

tiems džiova ligoniams sanatorija. Iki birželio 25 d. sanatorijos įrengimas bus baigtas ir nuo liepos 1 dienos sanatorija pradės veikti. Viso toje sanatorijoje galės sutilpti 60 ligonių.

Šalinis iš miesto dvokimą

Kauno priemiesčiuose ar turėčiau gyvenamuose kvartaluose yra daug tokių vietų, kur dėl netikslius atmatų pašalinimo pasireikičia gana smarkus dvokimas. Toks dvokimas karštomis vasaros dienomis užteršia gana plačios apylinkės ora. Kadangi nešvarus oras veikia mieste gyvenančių žmonių sveikatą, tai Kauno miesto savivaldybė į tai atkreipė dėmesį. Šiomis dienomis savivaldybės sanitarinė komisija tikrins nešvara pasižymėjusius kvartalus ir imsis griežtų priemonių, kad namų savininkai atmatų šalinimą sutvarkytų.

Lito padengimas dar padidėjo

Birželio 16 d. Lietuvos Banko anksio fondas siekė 58.940.000 lit. ir užsienio valiutos fondas — 9.990.000 lit. Tad anksio ir valiutų fondas dabar siekia 68.930.000 lit. Birželio mėn. 1 d. anksio ir valiutų fondas siekė 68.420.000 lit. Tuo būdu per paskutines dvi savaites anksio ir valiutų fondas padidėjo 510.000 lit.

Banknotų apyvarta dabar siekia 103.550.000 lit. Tuo būdu banknotų padengimas anksio pakilo nuo 49,8% iki 56,9%, o anksio ir valiuta pakilo nuo 63,5% iki 66,6%.

Didėja mūsų miško paklausa

Lietuvos miškas per paskutiniuosius metus yra pasiekęs tolimiausius pasaulio krautus. Stambios užsienio medžio prekybos firmos mūsų mišką aukštai vertina, atsivėnia geriausias apie mūsų mišką atsiliepimus ir kartu patiekia naujų mūsų miško reikalavimų. Šiomis dienomis gautas iš Palestinos pasiūlymas į ten parduoti apie 9.000 kietmeterių drebulių. Viena stambi Vokietijos medžio prekybos firma nori pirkti Lietuvos ažuolų, gauti pranešimai apie medžio eksporto galimumus į Argentina ir kitur.

Lietuviškų verslų savaitė

Birželio 26 — liepos 3 d., Žemės ūkio ir pramonės parodos metu, Kaune rengiama pirmoji lietuviškų verslų propagandos savaitė. Ją bus laikomos įvairios lietuviško verslo klausimais paskaitos, atitinkamai puoštamos lietuviškų krautvių vitrinos ir kt.

Lietuvos užsienio prekyba auga

Šiemet per gegužės mėn. Lietuvos išvežimas siekė 12.344.500 lit., o įvežimas 12.325.800 lit. Tuo būdu per pirmuosius penkis mėnesius šiemet Lietuva išvežė į užsienius savo gaminių už 73.223.600 lit., o išvežė tikrai už 56.536.500 lit. Vadinasi, ligi birželio 1 d. šiemet išvežėme už 16.687.400 lit. daugiau, negu įvežėme

Mėnosiui sustabdė 3 opozic. laikraščius

Prieš pat seimo rinkimus, kada visa tauta ruošėsi labai rimtai valstybinei pareigai atlikti ir kada jos ruošėsimasis turėjo atsispindėti ir spaudoje, keli opozicinės nuotaikos laikraščiai turėdami siaurus srovinio savanaudiškumo sumetimus, panorió iš bendro gyvenimo tempo išsiskirti sustodami. Tokiu laiku laikraščių sustabdymas yra ne kat kitas, kaip demonstracija ir vengimas pareigos, kuria įstatymu dedama visai spaudai. Vidaus reikalų ministrs „Lietuvos Žinių“, „Ryto“ ir „Jaunimo“ redaktoriams duotas leidimams laikraščiams redaguoti atšaukt, o laikraščiams sustabdė vienam mėnesiui, kad leidėjai galėtų išspręsti naujų redaktorių klausimą.

TIK „LIETUVY“ PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEMANIAUSIOS.

Simas Bakšys.

Mergaitė iš Lietuvos.

(taša iš 28 Nr.)

Zolinės atlaidai garsūs ne vien mūsų parapijoj, bet ir platesnėj apylinkėj. Tat ir šį kartą važiuoju, raitų ir pėdčių prtvino pilnas miestelis. Bažnyčioje, iš pat ankstyvo ryto, prie kelių altoriaus buvo skaitomos ir giedamos šv. Mišios. Klausykias iš visų pusų ataka vo moterėlis. Ilkas išpažintoj eiles puošė vienas kitas vyras. Jauni vikarai dirbo...

Per Sumą keturi klierikai asistavo senam klebonui. Jų tarpe buvo ir Vincas. Jie maldingai klūpojo po du iš abiejų pusių, pagarbiai lenkėsi prieš Aukščiausiojo Sostą, išklimbingai atsakinėjo... Aš klūpejav prie pat grotelių ir akimis riliau kiekvieną Vincuko judesį. O jis, lyg bedvasė statula, klūpėjo sau ramus kažkokios melancholijos apgaubtas, ir niekas neišaiškins ar jis buvo klosnus savo pašaukimui ar įkėn slopinó būsi o andros diegas.

— Nejaun, nejaun jo sąžinė ramiz?... Trys metai... Nejaun treji metai gali išrauti vyro širdies jausmus ir išdildinti

visus prisiminimus! Ne, seminarijos mūrai gali išbaltinti veidą, bet sieloje padėti likimo ženklai neišdils. Taip, neviena sulylioja kunigo garbė, neviena užliūnoja kleboniuj gyvenimas, bet jis — Vincukas... Nejaun ir jis nueis garbės ir turų grobstymo kelius?..

Aš norėjau, kad jis atsiskautė, pamatytų mane, pamatytų jo pasiilgusias mano akis. Bet jis stroptai pildė savo pareigas... Vieną akimirka pasirodė, kad jis pastebėjo mane. Aš sukosėjau, o jis rodos dar labiau susikaupė. Ką jis dabar mastė? — Gal svaėjo kada taps kunien ir kaip senesis klebonas laikys tokias pat iškilmingas Mišias, o gal mastė apie savo silpnbes ir apie šėtoniška išibždančią pagundą, kuri priverė trejus metus Paskuodžių miške prietėti jį visa drabėti... Bet štai jis padinė Knygas, kad pernešti į kitą altoriaus galą, štai jis prisuko, jo veidas staiga pabaló, pakūpi plykstelėjo liepsna. Jis susvyravo, žengė ir suklupo... Jo akys sutiko mano nepermaldaujamą žvilgsnį. Do klierikai pakėlė jį. Jis pabučiavo Knygas,

draugų palaikomas prinėšė ir padėjo ant altoriaus, bet jo galva sviro... Ką jį vedė į kariatiją, veidas buvo baltas kaip drobė, o akys karščiškai degė.

Klierikas Vincas ilgai sirgo. Išblyškė jis vaikatinėjo savo tėvo sodo pavėsiuose, skaitė storas rausvos odos apdarus įristas knygas ir kasdien vis kaž ką rašė ir rašė. Tėvai ir giminės susirūpino jo sveikata. Aš labai norėjau jį pamatyti pasikalbėti, o gal'ir atsi prašyti. Dabar aš pamačiau antrąja medaio pusę. Ne vien pati kenciaun li knuo smūgius, bet ir kitus kankinan. Dabar žinau, kad gyvenime niekas ne pasilikts be atgarsio...

Rudenį Vincui vėl išvažiavus į seminariją gavau mažą laišku:

Julė!
Dovanok... Žinau, kad beprotiška eiti prieš gamtą... Šią žiemą savo gyvenimą aš reformavau. Esu jau vyras ir patsai kursiu savo ateitį. Julė, nedaryk per toli einančių išvadų, bet jei gali, palauk dar metus... Vincas.

Kunigu S-ja, Kaune
1931 m. rugėjo 15 d.

... „Palauk dar metus?... Metas! Ką roikičia metal, kada žuogus pasiryta laukti iki mirties? — Aš ir vėl atverčiau naują lapą mano gyvenimo knygoje...“

Užmiršau viską ką iškentėjau per trejus pastaruosius metus. Aš vėl tikiu žuogaus sielos taurumą, Pliko nugalėtoją ir amžinos uelės ugnį. Mano mama kartais man pritaria. Ji tekina, kad Dievas mato klaidas ir valdo žmonių kelius. Taip, aš žinau kad yra tai, ko žuogus negali pakeisti. Kiekvienas iškrypinas anksčiau ar vėliau bus apgalietas.

Kai Vincas stojo seminarijon, žinojau, kad jis prieš savo namą klieriko sotonu deukia Paskuodžių miško paslaptį... Tiek buvo tada kaibu. Jo motina, kuri troško pamatyti savo sūnų prie Altoriaus, nekarta grūdžiai verė ne vieną vakarą savo kambarely prie Dievo Motinos paveiklo degino vaikiškes žvakes ir karštai karštai meldėsi. Ji mylėjo savo Vincuką, troško jo laiškus, bet tą laimę ji kitaip suprato. Sarmoti jos paantausiai liūdžio, kad metos sistra, kuria užsideda jaunuoliai dabar jai vien tuštybių tuštybė — pesieidimas... To ji nedovanos nė savo

Japonija negali kariauti.

Iš telegramų žinome, kad Kinijoje vėl prasidėjo naminis karas. Šiuo žygiu Kantono provincijos vyriausybė paskelbė karą Nankino provincijos vyriausybei, kurios priešakyje stovi karus kinų maršalas Čankaisekas. Kantono provincijos vyriausybė apkaltino Čankaiseką, kad jis per daug nusileidžia japonams ir leidžia jiems vis labiau įsigalėti Kinijoje. Kiek šiame kaltinime yra pagrindo, pasakyti sunku. Viena tik žinome, kad visi kinų generolai yra labai lengvai paperkami. Tai ilgus laikus išnaudoja Europos didžvalstybių politika, o dabar panašiai daro Japonija. Ji visomis išgalėmis stengiasi supildyti Kinų provincijų valdovus, kad jie tarp savęs kovotų. Ir kai kovodami nusilpsta, tai įsikiša japonai ir lengvai užima kinų žemes.

Jei dabar nepavyks Kantono ir Nankino provincijų vyriausybėms susitarti geruoiu ir Kinijos prasidės naminis karas, Japonija dar labiau pasinaudos ir Kinija gali patekti visiškai japonų valdžion.

Ryšiūm su tuo vis daugiau kalbama, apie Japonijos veržimąsi į Vakarų Savoime aišku, kad anksčiau ar vėliau japonams teks susidurti su Sovietais. Kol japonai, naudodamiesi Kinijoje įsigalėjusia netvarka, vis okupuoja naujas žemes, jie yra nugalėtojai. Kas bus, kai japonams teks rimtai kariauti, nežinia.

„Izvestija“ su dideliu susidomėjimu cituoja neseniai pasirodžiusią New Yorko knygą apie japonų ekonomiką ir finansus būsimame kare.

Per pirmą pusmetį japonai turėtų išstatyti kariuomenę, iš 45 pėstininkų divizijų, neskaitant kitų dalių. Per antrą pusmetį ta kariuomenę turėtų būt dar padidinta 10 pėstininkų divizijų. Iš viso būtų mobilizuota apie 2.350.000 žmonių, iš kurių apie 1 mil. būtų fronte. Pirmi karo metai Japonijai atsietų 13,6 milijardų yenu. Antri karo metai kaituotų mažiausiai 12 milijardų yenu. Karas žymia dalimi pareitų nuo tinkamo japonų ekonomikosugebėjimo aprūpinti frontą, kuris labai apsnikinamas japonų ekonominės struktūros ypatumu — žemės ūkio atsilikimo ir smulkių ir vidutinių įmonių vyravimo, t. y. silpnos gamybos koncentracijos.

Be to nurodoma, kad japonija pradėtų karą jau apsnukinta miškininkos valstybinės skolos. 1934 m. japonų

valstybės skola pranešė metines tautos pajamas, tuo tarpu kai prieškarinėje Vokietijoje ta skola sudarė tik 13,5% tų pajamų. Naujų trumpalaikių paskolų leidimas nasugebės pavyti karo išlaidų augimo, kurį teks dengti naujų banknotų emisija. Kitaip tariant, jau per pirmus karo metus Japonijai teks imtis infliacijos. Antrais karo metais daugumas atsargų bus išsekovta. Japonija bus priversta panaudoti karo reikalams 60 proc. visų tautos pajamų ir 62 proc. viso vartojimo fondo. Iki panašaus kraštutinumo net Didžiojo karo pabaigoje nebuvo atvestas nė vienas dalyvis. Santarvės kraštuose didžiausia tautos pajamų dalis siekė 43,2 proc., o centralinių valstybių stovykloje — 54,7 proc.

Autoriai, apibūdindami japonų imperializmo perspektyvas karo atveju, daro tokią išvadą: Kalbant alegoriškai, japonų imperializmo karo pajėgos atrodė kaip šarvuotas kumštis, judinamas silpnų muskulų. Kumščio smūgio jėgos nereikia nevertinti. Bet reikia kartų turėti galvoje japonų ekonomikos silpnumą ir nebuvimą tų „stiprių muskulų“, kurie galėtų padaryti galimus pakartotinius smūgius.

„L. A.“

Kas išrinktas i seimą.

Apie didelį seimo rinkimų gyvumą, labai gyvą visų juos dalyvavimą, jau esame rašę praeitame numeryje. Dabar tik papildydami galime paminėti, kad galutinai suvestas davinias, iš 1.062.122 turėjusių teisę Didžioje Lietuvoje šį seimą rinkti iš rinko 766.431, t. y. per 71 proc. visų Didžiosios Lietuvos rinkikų. Klaipėdos krašte turėjo teisę seimą rinkti 73.945, rinko 19.520, kad tik per 26 proc. Drauge Didžiojoje Lietuvoje ir Klaipėdos krašte turėjo teisę šį seimą rinkti 1.136.067 asmenų, rinko 775.951, t. y., arti 69 su puse procento. Toks balsuotojų procentas yra labai didelis, daug kur net žymiai didesnis, negu buvo tikėtai.

Tad nebuvo nė vieno Didžioje Lietuvoje apskrityje, kur būtų balsavę mažiau kaip pusė visų turinčiųjų balsavimo teisę. Nuo 60 iki 60 proc. balsavo penkiuose apskrityuose, nuo 60

iki 70 proc. Trijuose apskrityuose, nuo 70 iki 80 proc. septyniuose apskrityuose ir daugiau kaip 80 proc. šeituose apskrityuose. Atskiromis apylinkėmis kai kur balsavo benež visi turintieji balsavimo teisę. Taip, Onuškio ir Panošiščio apylinkėse (Onuškio valsčiuje) balsavo per 99 proc. visų turėjusių balsavimo teisę. Mardasavo apylinkėje (Merkinės vals.) 98 su puse proc. ir pan.

Balsavimo rezultatai — paduotusios kortelės — tuoj pat po paskutiniuos balsavimo dienos buvo padėti skaityti ir jau suskaityti septyniuose apygardose. Liko neskaityti tik didžiausioje Šiaulių apygardoje, kuriai galutinį rezultatų suskaitymo terminas pratęstas iki birželio 20 d. suskaitytose septyniuose apygardose išrinkti 39 tautos atstovai. Nesuskaitytoje Šiaulių apygardoje jų bus išrinkta dešimt. Pirmoje — Kauno apygardoje išrinkti šeši tautos atstovai. Kiekvienas apygardos apskritis ar jam prilygintas miestas pravedė po du atstovus. Nuo Kauno miesto burmistras Antanas Merkys ir finansų ministerijos gen. sekretorius Julius Indrašius. Nuo Kauno apskrities — Kauno miesto tautininkų pirmininkas savikaldybininkas Bronius Gudavičius ir savivaldybių departamento direktorius Pranas Barkauskas, o nuo Kėdainių apskrities — ūkininkas — veterinarijus Jonas Jakimavičius ir ūkininkas Antanas Jučas.

Antroje — Alytaus apygardoje išrinkti penki tautos atstovai. Nuo Alytaus apskrities, kaip daugiausia žemesieji balsų, išrinkti LTS gen. sekretorius dr. Simas Janavičius ir prelatas Juozapas Laukaitis, nuo Seinų apskrities — Seinų apskrities viršinininkas Povilas Brazdžius, o nuo Trakų apskrities — vidaus reikalų ministeris ats. gen. Julius Čaplikas ir ūkininkas Antanas Petrauskas.

Marijampolės apygardoje tautos atstovai išrinkti: nuo Marijampolės apskrities — Marijampolės miesto burmistras Juozas Maurnakas ir apskrities viršinininkas Alfonsas Pimpė, nuo Vilkaviškio apskrities — ūkininkas Pranas Dailidė ir Vilkaviškio apskrities agronomas Stasas Jakubauskas, o nuo Šakių apskrities — ūkininkas — savivaldybininkas Justinas Sadauskas ir ūkininkas Jonas Kudirkas.

Ketvirtoje — Ukmėrgės apygardoje išrinkti taip pat šeši tautos atstovai. Nuo Ukmėrgės apskrities išrinkti du: ūkininkas Klemensas Grautinis ir Siesikų parapijos klebonas kun. My-

kolas Gylis, nuo Utenos apskrities trys — ūkininkas — savivaldybininkas Juozas Šeža, agronomas — ūkininkas Juozas Statulevičius ir agronomas — savivaldybininkas Jonas Jasutis, o nuo Zarasų apskrities vienas — ūkininkas Pranas Galvidys.

Panevėžio apygardoje išrinkti septyni atstovai: trys nuo Panevėžio apskrities, du nuo Biržų ir du nuo Rokiškio. Nuo Panevėžio apskrities išrinkti: ūkininkas Antanas Repšys, apskrities agronomas Alpas Gilvyd s ir ūkininkas — savivaldybininkas Petras Šežanogas, nuo Biržų apskrities — valstybės kontrolierius inž. K. Šakentis ir ūkininkas — savivaldybininkas Petras Šežanogas, o nus Rokiškio apskrities — Rokiškio apskrities — Rokiškio gimnazijos direktorius Mečius Kvilyis ir ūkininkas Juozas Kaipokas.

Tėlių apygardoje išrinkti šeši atstovai: Tėlių apskrityje vienas, Kretingos apskrityje trys ir Mažeikių apskrityje du. Nuo Tėlių apskrities išrinktas miškininkas Jonas Viliušis, nuo Kretingos apskrities — ūkininkas — savivaldybininkas Kipras Stankūnas, ūkininkas — agronomas Antanas Briūkus ir ūkininkas — agronomas Jonas Raudonis, o nuo Mažeikių apskrities ūkininkas Aleksas Kniūpys ir provizorius Pranas Adamkavičius.

Klaipėdos apygardoje išrinkti trys atstovai, po vieną nuo kiekvieno Klaipėdos krašto apskrčio — Klaipėdos Šilutės ir Pagėgių. Išrinkti: ūkininkas Pakalniškys, ūkininkas Jurgelaitis ir bankininkas — ūkininkas Kestau.

Kada naujasis seimas susirinks nustatys Valstybės Prezidentas. Jis pagal įstatymą skiria pirmojo posėdžio laiką ir vietą ir šaukia patį pirmąjį posėdį.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS

O kiekvieno Lietuvio — išieivio pa reiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visoje Pietų Amerikoje savitaraštį „LIETUVIS“.

sūni; kurį taip lepino, mylėjo.

— Vinceli, ne jau ta toks?

— Mama, pamatysi... Ir šia minutę Vincas nutarė savo širdyje palaidoti visą praeitį. Jis įstojo į Kunigiu seminariją. Motina nurimo. Ji piktai subardavo kiekvieną kūmą, kuri drįsdavo priminti, kad būsimasis kunigėlis, gal neatsitiktinai, buvo miške su kažkokia Jule. Ji buvo tiesi ir nedarė jokiu aluzijų. Ir dabar, kada jos Vincelis prie atoriaus sukniubo, ji dar karsčiau meldė, užpirkinėjo mišias, kad Dievas sustiprintų jos sūnų, kad jis daugiau nebekluptų. O kada šis grįžo iš seminarijos su rektorians raštu, kad ateistas dėl kūno silpnumo, kada senas klebonas patarė leisti jam pasirinkti naują gyvenimo kelią, motina galva linguodama sutiko:

— Teesie Dievo valia, kaip danguje taip ir ant žemės...

Tėvas manė, kad silpnam sūniui geriausia būtų tapti miškininku. Sveikas Lietuvos pušynų oras, per vasarą sakais kvėpanti miškai jį atgalvintų sustiprintų. Ir mokslas ne taip sunkus

ir darbas... Vincukas sutiko ir 1934 m. įstojo į Miškininkų mokyklą Alytuje. Jis išvažiavo patylomis, be jokio triukšmo, be išleistuvių. Bet aš pasiryžau jį palydėti. Sugalvoju reikalą į Kauną ir anksti rytą tetos Monikos lydimas nuvažiavau į Kupiškio stotį Atvežė ir Vinca. Jo tėvas pasisveikino su teta Monika, paskui priėjo pasveikino ir mane.

— Ir tu, Julyte, važiuoji į sostinę? Labai malonu, Vincukui bus linksmaiau nors ligi Kauno. Kaune užeikite pas mano pusbroį. Nors ministeris, bet vis mūsų šalis... Perduokite mano linkėjimus.

Senis taip kritiškai į mane pažvelgė, kad aš pajutau lyg nematomą slėgtančią ranką. O, jis buvo mano velionio tėvelio draugas, mūsų brangus bičiulis! Jis pažinojo mūsų visus ir nie kad nepraeidavo nepakalbines. Jo sūnus Vincas nusidavė į tėvą, tik buvo daug lieknėsnis ir pablyškęs, bet kai jis kalbėdavo, niekad nenuslysdavo nuo jo veidelio maloni šypsena. Dabar kada tėvas šūktelejo: „Vincai, kelionėje globok Julę. Ji į Kauną važiuoja dar pirmą kartą“. Vincukas priėjo ir šypsodamas ištisė ranką:

— Nesitikėjau, kad turėsiu tokią malonią kompaniją... Tamsta, žinoma, mus globosi...

Jis kreipėsi į mano tetulę Moniką ir ištėsta jos ranką pakėlė prie lūpų. Bet ta momentą tiek jis tiek aš vieno tetroskova, kad kas nors kelionėje atskirtų nuo mudviejų tą boba, kad liktųva vienudu akis į akį...

Kelionėje sužinojau, kad Vincas seminarijoj buvo geras klierikas: jis pasninkavo ir meldėsi prašydamas Dievo malonės, o kada įsitikino esąs jos nevertas pasninkavo, kad nusilpnėtu, kad paskui nesukeldamas įtarimo ir neižeidęs gerosios motinos jausmų galėtų grįžti į gyvenimą pasauliečiu... Jis tikejo, kad, būti atleistas iš seminarijos dėl menkos sveikatos, bus ir padoru ir praktiška. Paskui, po keletrių metų, jis vėl sustiprėo, o prie naujų aplinkybių jis sukurs ir naują gyvenimą.

As džiaugiausi, kaip džiaugiausi gavusį pirmą jo laiška, kurį saugoju, kaip ir mūsų meilę ir iki šiai dienai, iš Kauno grįžau kupina naujų viličių, darbu.

gyvanimo džiaugsmo ir laimės. Svajėjau, kėriau naujus planus, kurie vis grūdavo po kiekvieno neramesnio sapno... Dienomis dirbau, eju namų apyvoka, o tamsionis rudens naktimis, prie nedidelės žibalo lempos skaityčiau Vincuko dovanotas knygas, rašiusiu dienoraštį ir meilės pasiūgimo laiškus. Sušėdėjau. Mama pradėjo neriuauti, o per kaimus kalbos kad sumanin kažkas negera... Neišstūrėjau, dar kartą atvėriau mamai savo krūtinę, bet šį kartą išdaviau ir Vincuko iš seminarijos atleidimo paslapty. Mama barūnane, bet ir patikėjo, kad mudviejų meilė tikra, kap galima nematoma jėga mudu jungia. Man pasidarė lenkėvian, buvo gera ir šį kartą pirmą kartą savo gyvenime tikrai samoningai džiaugiaus, kad turiu motiną.

Mūsų Bronė baigė Panevėžio mokytojų seminariją. Metus išbuvo Kaune pas artimą giminaitį pulkininką Purūną. Ir tik šiomet nuo Naujų Metų gavo paskyrimą į vieną Linkuvos valčiaus mokyklą. Tuoj po Kalėdų ji grūžo į namus ir pradėjo ruošti naują darbū.

(b. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

Sklandytojas Andr. Draugelis.

Darių ir Girėna prisiminus.

Lietuvos operos artistai S. Pauly.

Liepos 14 d. italių laivu «Neptunia» pro Santos pravažiavo Lietuvos valstybinės operos artistai Kipras Petrauskas, V. Jonuškaitė — Zaubienė, I. Nagrodeckis, P. Oleka ir ponis Petrauskienė. J. Mažeika dar buvo likęs Argentinoje ir turėjo lėktuvu atsikristi į Rio de Janeiro liepos 15 d.

Lietuvos Operos artistai, išskyrus p. K. Petrauską, buvo atvykę į S. Paulo Santos uoste svečius pasitiko «Lietuvio» redaktorius St. Vancovčius ats. kap. J. Čiuvinskas inžinierius Cimberis ponions įteikė gražius rožių buketus.

Paskui artistai buvo automobiliais atvežti į S. Paulo, Dariaus ir Girėno salę, kur turėjo įvykti karsinių mūšų tėvynės dainininkų koncertas. Kadangi p. Kipras visą dieną sirgo, tai į S. Paulo atvykti negalėjo. Atvyko tik ponis su p. V. Jonuškaitė—Zaubienė, I. Nagrodeckiu ir P. Oleka.

Nežinrind, kad buvo darbo diena, į Dariaus ir Girėno salę prisirinko tiek žmonių, kad netilpo. Kitiems teko stovėti kieme. Susidomėjimas Lietuvos Operos dainininkais buvo nepaprastas. Koncertas prasidėjo apie pusę antros val. p. p. Pirmasis žodį tarė Kon sulato sekretorius p. Remeničius. Toliau visos kolonijos vardu artistus pasveikino p. M. Šalčius.

Pirmasis dainavo p. Nagrodeckis (bosas) liaudies dainą «Jouau dieną». Jo nepaprastai gražus ir stiprus balsas sušalėjo klausytojus. Dainininkas susiėmė didžiausiu apdovilsmentu. Po jo labai gražiai padeklamavo du eilėrašius ponia Petrauskienė, tūoma rašytoja ir dainė, Lietuvos dramos artistė. Deklamacijos taip pat labai sužavėjo visus. Daugelint net ašaros akyse pasirodė.

Didžiausį pasisekimą turėjo ir daugiausia ovacijų susilaukė ponia Jonuškaitė—Zaubienė. Jos labai gražus, švelnus balsas žavėjo žavėjo visus. Reikia žymėti, kad ponia Zaubienė beveik nėra ir atliko šį koncertą. Ji nesivaržė dainuoti padainuota daina buvo didžiausiu pasisekimu. Tik viena, tiek kiti turėjo nepaprastą pasisekimą.

Mūsų lietuvių visuomenėje nerastume tokios sėkės p. Olekos nepasirodymas scenoje. P. Oleka nepadaidavo nei vienos dainelės. Daugelis tuo liko labai nepateiktinti. Kaikurie reikė nepasitenkinimo, kad p. Kipras neatvyko. Daugelis daugiausia tik dėl jo metė darbą ir atėję į koncertą. Nenorėjo jį teikti, kad p. Kipras ištikrų susirgo. Tačiau tai tikras faktas. P. Kipras į S. Paulo neatvyko tik dėl ligos, o ne dėl ko kito.

Į koncertą buvo atvykęs Dr. Rangel Pastana, Dr. Lyder Sagen ir dar keletas aukštų svečių, kurie Lietuvos Operos artistais liko labai sužavėti ir prašė juos, kad kitais metais specialiai atvyktų į Braziliją gastroliuoti.

Po koncerto antroje mokyklos salėje buvo suroštos artistams mažos vaišės, kuriose irgi dalyvavo nemaža lietuvių įvairių organizacijų, spaudos atstovai ir šiaip žymesni mūsų kolonijos žmonės. Buvo pasakyta daug nuširdžių kalbų. Vakare artistai buvo parvežti į laivą, kuriuo išvyko į Lietuvą.

Lietuvos Operos artistų, kad ir trumpas pasirodymas S. Paulo mieste įnešė mūsų kolonijai dar daugiau naujo entuziazmo ir lietuviškos dvasios. Šia proga linkime jiems laimingai pamielti, tėvynę ir kitais metais aplankyti mus ilgesniais laikais.

Rep.

P. M. ŠALČIAUS PASKAITA JAUNIMUI

Praeitą sekmadienį, vakare, mūsų kolonijos svečias p. M. Šalčius skaitė labai įdomią paskaitą jaunimui per sportininkų—viltiečių vakarėlį, Liet. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92.

Gerb. prelegentas vaizdžiai ir plačiai apibūdino šių dienų kultūringo jaunuolio tipą. Jaunuolis—Jaunuole privalo pirmąjį etilę rūpintis savo sveikata, sportu, savęs auklėjimu ir švietimu. geresnio gyvenimo patikrinimu būti naudingu savo krašto piliečiui. Kiekvienas jaunuolis turi rūpintis sportu, skaityti knygas, mokyti kokio nors amato ir auklėti save, kad tapti doru, naudingu savo tautai žmogumi. Pabaigoje gerb. prelegentas dar priminė apie jaunimui taip svarų dalyką — meilę. Lietuviai jaunuoliai neprivalo kurti šeimų ir draugauti su svetimašiais ir svetimtautėmis, nes jų būdas, temperamentas, siela yra skirtingi, todėl mišrios šeimos būna daugiausia nelaimingos. Paskaita palydėta gausiu detnų pjojimais.

Cia reikia pastebėti, kad atsirado visgi vienas kitas jaunuolių, kurie taip naudingos ir įdomios paskaitos nenorėjo klausyti. Kieme kalbėjosi visą laiką garsiai ir trukdė kitiems klausyti. Tas aiškiai parodo, kad mūsų jaunimui trūksta kultūringumo. Išauklėtas ir kultūringas jaunimas taip nedaro. Mūsų jaunimui būtinal kreipti daugiau dėmesio į savęs auklėjimą, ir švietimą.

Jaunuolis

SPORTININKŲ VAKARAS BOM RETIRE

Praeitą šeštadienį Bom Retiro skyriaus sportininkai surengė vakarą su programa L. Namų salėje. Buvo suvaidinta Zentaitės trijų veiksmų komedija «Trys Mylimos». Vaidinai as pavyko labai gerai. Vakaro tvarka buvo graži. Jaunimas linksmomis ir šoko iki 4 val. ryto. Grojo p. Ogzevailos vedamas džaz bandas.

Patenkintas svečias

M. ŠALČIAUS PASKAITA ŠV. ANTANO PARAPIJOS SALĖJE

Praeitą sekmadienį, tuojau po pirmaldų, p. M. Šalčius skaitė ilgoką ir įdomią paskaitą šv. Antano do Parų parapijos salje. Žmonių buvo gana daug. Gerb. prelegentas plačiai papasakojo apie šių dienų pasaulio politinę padėtį apie Lietuvos užsienio politiką ir kt. Pabaigoje kvietė visus prie bendro darbo, prie geresnių tarpusavio santykių, geresnio gyvenimo. Susirinkusiųjų D. L. K. Bendruomenės vardu prelegentui padėjo kun. Sugintas.

Toliau buvo padaryta maža loterija ir išiešti M. Šalčius raštai. Įstojus laimėjo V. Belos lietuvių choro choristas V. Rutkauskas.

Buvęs

D. L. K. VYTAUTO MOKYKLOS VIŠUOTINIAS MOKINIŲ TĖVŲ IR GLOBĖJŲ SUSIRINKIMAS.

Šeštadienį, liepos mėn. 11 d. 7 val. vakaro D. L. K. Vytauto mokykloje įvyko visuotinas tos mokyklos mokinių tėvų ir globėjų susirinkimas, kuris buvo suauktas mokyklos vedėjos p. L. Majienės iniciatyva.

Į susirinkimą atvyko šimtas su viršum mokinių tėvų ir vienas kitas pašalinis, labiau susirūpinęs mokyklos reikalais. Mokyklos vedėja pa-

siemet liepos m. 17 d. sukanka trys metai, kai negailestinga mirtis atsikyrė nuo mūsų transatlantinius lakūnus Steponą Darių ir Stasį Girėną, kurie Lietuvos garbei, perskridę Atlanto vandenyną, prie savo tėvynės slenkscio tragiškai žuvo. Jū žuvinas juo labiau tragiškesnis, nes dar iki šio laiko nenustatyta tikrų jų žuvimo priežasčių. O priežasčių galėjo daug būti: stoka degamosios medžiagos, didelis lakūnų nuovargis, sugedimas motoro, blogas oras, neveikimas kai kurių reikalingiau šių auklajan skridimui instrumentų ir kt. Tad šiame trumpame rašinėlyje kiekvieną tų priežasčių ir panagrindėsim.

Darius su Girėnu buvo pasiėmę 3541,3 ltr. gazolino ir 159 ltr. alyvos. Su šia gazolino ir alyvos atsarga Lituanica galėjo nukristi, esant palankioms oro sąlygoms 9650 klm, arba skristi iš viso 52 val. arba vidutiniškai 47 val. Darius su Girėnu skrido iš viso 37 val 11 m. todėl gazolino, jeigu skridimo sąlygos buvo normalios, turėjo pakakti dar 7 val. su viršum. Jei lakūnai būtų pastebėję, kad nukėliai gazolino neuzteks, be abejonės, būtų ieškoję vietos nusileisti dar prieš naktį. Po katastrofos sparniniam baka rasta dar apie 50 ltr. gazolino, kurio būtų užtekę dar arti valandos skristi. O jei gazolino ir visai nebūtų buvę rasta, tai iš to vistiek negalima daryti išvados, kad gazolino trūko, nes plyšus bakams, aišku, jis galėjo ištekėti. Ištyrus motora rasta, kad mechanikų defektų neturėjo išskyrus palaužimus, įvykusius katastrofos metu. Sutepimo netrukio, nes alyvos filtrai buvo švarūs. Tik gazolino filtras ir karburatorius buvo šiek tiek užteršti aluminijaus rūdėmis, susirinkusiomis iš alumininių bakų. Bet prieita išvada, kad šis filtrų užteršimas nebuvop ankankamas, kad motoras nustotų

siūlė susirinkimui šitokią dienotvarkę: a) dienos prezidiumo rinkimai, b) trumpa mokyklos darbo apžvalga ir dabartinė būklė, c) tėvų komiteto rinkimai ir d) klausimai bei sumanymai. Dienotvarkė buvo be diskusijų visų pritarta ir priimta. Išrinkus dienos prezidiumą, mokyklos vedėja plačiai nušvietė šios mokyklos įsikūrimą taitydingai raide bei augimą ir kad yra aukštai vertinama ne tik vietinių Vilia Bellos ir Vilia Zelinos gyventojų lietuvių, bet ir nelietuvių, o taip pat ir brazilų, kurie stengiasi čia padėti savo vaikus. Nušviesdama mokyklos ekonominę būklę p. L. Majienė pastebėjo, kad D. L. K. Vytauto mokykla yra vienintelė negavusi iš niekur jokios pašalpos, be mokytojų algos ir vadovėlių, tačiau nežinrind to, mokykla savo išomis yra atlikusi stamboką namo, ir šuinio pampos reanonta, įsi giesi būtiniausias mokslo priemones ir šiemet įsigijusi trečią klasę su us ir kitas baldus už Rs. 1:440\$000, tačiau dar turinti keletą šimtų kasoj. Tas aiškiai parodo didelį tėvų palankumą mokyklai ir pasiryžimą ją remti.

Mokytojos praėjimas buvo palydėtas detnų pjojimais.

Niekam nekilian diskusijų eina ma prie trečio dienotvarkės punkto tėvų komiteto rinkimui. Vienbalsiškai išrenkamas tėvų komitetas, kuris šiaip pasiskirstė pareigūs: V. Kutka — pirmininkas, F. Medziukevičius — sekretorius, J. Šafranasuskas — išdalininkas; kandidatai — K. Avsianka ir J. Zemaitis, ir revizijos komisija iš pirmininko K. Matuzonio ir narių P. Povilionio ir J. Barlišto. Reikia paminėti, kad atvykęs svečias p. Bronius

veikęs, betgi jis galėjo sukliudyti motui dirbti pilnas apsisukimais. Tuo būdu galėjo įvykti ne staigi kliūtis, bet lėtai susidarantis defektas, kuris ir galėjo priversti prie katastrofos. Tuo tarpu iš kritimo vietos aiškiai nustatyta, kad lėktuvui krinant motoras veikė visa smarkumu. Maždaug per 100 metrų medžių viršūnės nukirsta, dideli medžiai išversti ir pagaliau lėktuvas nukrito su baisiu trenksmu, motorui atitrukus ir visam lėktuvui sutrupėjus į šipulius. Jei būtų sustojęs motoras, lakūnai būtų lėktuvą nutupdę kiek tai būtų galima ir lėktuvas nors ir būtų aplaužytas, bet ne taip baisiai, kaip krinant su veikiančiu motoru. Iš to reikia daryti išvadą, kad motoras veikė pilniausio tvarkoje.

Neišlėmęs priežasčiai tirti komitacija nustatė, kad navigaciniai instrumentai buvo tobulai ir tinkamai parengti, ir labai abejojama, kad, veikę pilniausio tvarkoje visą skridimo laiką, galėtų sugesti skrendant per Vokietiją. Tai pogi reikia atmeti ir lakūnų nuovargis nes iki Kauno belikė buvo tik apie 650 klm., kas lakūnams turėjo priduoti energijos ir nepasiduoti nuovareiui. Beto dar skrido dvejuos ir pavargus vienam, aiškus dalykas, jo vietą prie vairo užimdavo kitas.

Gal būt Lituanicę ir lakūnus prazudė blogas oras, kuris tuo laiku siautėjo Europoj. Oras neišlėmęs vietoj buvo blogas: lynojo, žemi debesys, vietomis rūkas ir labai tamsu. Soldino aplytikė buvo nebuvo, bet Dancigo rajone buvo audringas oras su lietau, kurio iškrito per naktį apie 27 mm. Lakūnus, gal būt, daugiausiai galėjo prazudyti šį paskutinę priežastis, bet šiaip ar taip, tikroji katastrofos priežastis greičiausiai niekadoms nepaaiškės, nes ji palieka Soldino voro paslaptim.

Bareišis pasižadėjo bet kada aktyviškai mokyklai padėti.

Tėvai skirstėsi pakelta nuotaiškai kodami mokytojai už padėtas pastangas ir prašydami jos ir naujai išrinkto tėvų komiteto daryti visas pastangas, kad šį mokyklą ir toliau būtų pirmoji ir kad reikaini esant galėtų pati savaine ir mokytojus išlaikyti.

Šia progą norėčiau paminėti naujam D. L. K. Vytauto mokyklos tėvų komitetui sėkmingai pasidaruoti mokyklos gerovei.

Tėvas

M. ŠALČIUS LATVIU KOLONIJOJE.

Mūsų kolonijos svečią M. Šalčių pasikvietė pas save į svečius latvių kolonija «Nova Odesa» 90 kl. nuo São Paulo. Tai kolonija jis aplankė VII. 15 d. Latvijos konsulo pavaduotojo p. Ozolino ir kolonijos kuniko Andermano lydimas. Mūsų svečias ten apžiūrėjo kelionika būdais ir, susipažinę su ūkininkavimo būdais ir aplankė vietos mokyklė. Vakare svečiui maldos namuose buvo surengtos prakalbos, kuriose jis kalbėjo latviškai, lietuviškai ir rusiškai. Prakalbose dalyvavo ir apie 20 lietuvių, dirbančių kolonijoje. Svečias kalbėjo apie lietuvių ir latvių tautų giminingumą, reikalingumą labiau susiartinti ir teikti iš vieno ir svetur. Kolonija mūsų svečiui karstai padėjo už jo kalbą. Vakar svečias su p. Ozolino sugrįžo į São Paulo.

K-tas.

St. Vancevičius.

Motociklu po São Paulo provincija.

(rašas iš 26 Nr.)

Vargais negalais privažiavome Capivary miestelį. Miestelis man jau iš seniau pažįstamas. Atrodo nelabai praaimtinai. Už 2 km. nuo miestelio yra didelis cukraus fabrikas.

Capivary miestely papietavom ir leidomės toliau. Buvom pravažiavę apie 180 km. Dar buvo likę važiuoti apie 70. Iš Capivary išvažiavus vėl tas pats biauross kelias. Greičiau pavažiuoti neįmanoma. Reikia stipriai laikytis ir akis išplėtus žiūrėti. Pavažiavę gerą gabalą sutinkame jojanti „kaipyrą“. Klausime kiek kilometrų į Santa Barbara (per tą miestelį) turime važiuoti? Atsako, kad 18 km. Dar pravažiavę klausiamės kito. Kiti atsakė, kad 25 kilometrai. Pavažiavus keletą kilometrų trečią kartą klausiamės, atsako — 30! Po šimto pykpyki! Kuo arčiau privažiavome, tuo atstumas didėja! Tie „kaipyras“ ne tik nežino kiek kilometrų nuo vieno miestelio į kitą, bet greičiau nežino nė kiek namuose vaikų turi.

Santa Barbara privažiavom laimingai, nors ir labai blogu keliu. Čia išvažiavom ant gero kelio ir visu smarkumu pasileidom Cuiaby link, nes jau buvo visai vakaras. Kelyje susitikom J. Vilką ir Driuką, vožančius sunkvežimiais vata. Truputį sustojam. Jie mums nusako kelią ir žada greitai grįžti namo.

Nuo Cuiaby stoties iki J. Vilko nuomojamos fazendos pravažiavom šiais kilometrus blogiausio kelio. Važiuoti buvo dar blogiau, nes jau visai sutemo. Per smėlį vos šitip taip stumėmės. Užvažiavę ant vieno kalno sustojome pasižiūrėti ar nepamatysime kur nors žiburių. Aplink buvo tamsu ir tytu. Sustoję išsiridome lietuviai: — Atvažiuojat! Atvažiuojat! — Tai reikš, busime pasiekę savo kelionės tikslą. Važiuojam į fazendą. Mus pastinka būrys vietos gyvenančių

lietuvų. Pastatom motociklą ir visi sueinam į J. Vilko gyvenamą namą. Namas didelis, bet atrodo liūdnei, kaip ir visi Brazilijos provincijos kolonistų bei ūkininkų namai. Mus maloniai priima ponas Vitkienė. Į trobą susirinko keliolika lietuvių. Visi jie maionūs, nuosirdūs ir draugiški. Po vakarėnės sugrįžo ir pats šeimininkas J. Vilkas. Mūsų atvažiavimui jie visi apsidžiaugė ir sakėsi, kad seniai laukia.

Per visą vakarą kalbėjomės viosokiom temom. Mes pasakojom apie S. Paulo lietuvių gyvenimą, o jie apie save. Mes, žinoma daugiau klausėm, nes ir atvykome ne tam, kad ką nors žmonėms papasakoti, bet ką nuo jų išgirsti.

J. Vilko nuomojamoj fazendoj gyvena keletas lietuvių šeimynų. Visi jie vatos (medvilnės) augintojai. J. Vilko nuomojama fazenda turi 80 alkerių (apie 200 ha) Beveik visa žemė

yra dirbama. Žemė vidutinės rūšies. Medvilnė auga gana gerai. Šioje fazendoje kelios lietuvių šeimynos dirba pas J. Vilką iš pusės, iš trečdaliao ir kitomis sąlygomis. Visoje šioje apylinkėje žmonės verčiasi išimtinai vatos auginimu. Pastaraisiais laikais vata, kada jos kainos užsieniuose geros, duoda jos augintojams nemažą piną. Vietos lietuviai džiaugiasi, kad darbštesnėji, su didesnėmis šeimynomis ir visai gerai uždirbe. Kadangi fazenda visai netoli nuo geležinkelio stoties ir gero kelio, tai vatos pirkimui atvyksta tiesiai į vietą ir iš čia pat pasima vata. Už vatos arba (15 kg.) vidutiniškai mokama nuo 18 iki 20 milreisu. Tai jau visai gera kaina.

J. Vilko fazendoje yra keletas ir jaunu vyrų, kurie atvykę čia nieko neturėdami, dabar jau kiek tiek jau prasigveno ir pinigų susitaupe. Rados čia ir viena labai šnekų ir linksma aukštaitė, kuris sakėsi turis šeimyną S. Paulo mieste, bet nepakenčias miesto gyvenimo. Mėstas kaimą, laukus ir žemės darbą. Tai jau gerai pagyvenęs žmogelis.

Beveik visi čia gyvenantieji lietuviai laikosi stiprokai. Turi pakan-

kamai duonos, gyvulių ir užsidirba pinigų. Šiais laikais, kada vatai kainos geros, esą galima daugiau uždirbti provincijoje, ūkyje, negu mieste betkokiam fabrike. Visi vatos augintojai savo gyvenimui nenustekundžia. Nelengvas dalykas esą, tai kova su įvairiais vatos kenkėjais, kurių vis tik pasitaiko daug. Jie dažnai padaro daug nuostolių.

Šiose apylinkėse, kaip pasakojo mums, lietuvių gyvena gana daug. Apie Cuiaby, Piracicaba. Santa Barbara ir kitas vietas prisikaitoma keletas deščių lietuvių šeimų. Jie visi nuomoja žemę ir auginą vata.

J. Vilkas čia vienas iš seniau apsigyvenusių Visą laiką auginą tik vata ir jos kultūroje turi daug patyrimu. Tai gabus, energingas ir darbštas žmogus. Jis čia ir sutraukė daugelį lietuvių šeimynų.

Beveik visi iš jų atvyko čia nieko neturėdami. Pradėję gyventi be pinigų, be duonos ir kitų reikalingų dalykų. Dabar dauguma džiugiasi, kad ūkyje gyventi geriau, negu mieste. Čia žmogus laisvesnis, pats savo šeimininkas.

Mes apsilankėme kaip tik tuo metu, kada laukuose nieko nėra. Veik visa vata nuimta. Laukai pilki. Beveik visas nuimtas vatos derlius jau buvo parduotas.

J. Vilkas šioje fazendoje visai gerai prasigveno. Šiuo metu turi dvidešimt su viršum malų ir arklų, apie 40 kalvijų, daug kiulių, vištų ir t. t. Visas jo turtas galima dabar jau vertinti tūkstančiais milreisu.

J. Vilkas yra ne tik sumaningas ir gabus ūkininkas, bet ir ausprąsęs lietuvis. Jis pats ir keletas jo fazendo gyvenančių lietuvių skaito „Lietuvį“. Visi jie pasakoja, kad „Lietuvį“ esąs mylimiausią jų svaidis. Per tuos laikus J. Vilkas yra sėbūrį lietuvių mokykla. Jo fazendo apylinkėje yra apie 1520 mokyamais lietuvių vaikų. J. Vilkas pasiryžęs duoti mokyklai nemokė būta ir padengti pusę visų kitų išis kaip tai mokytojo alga, švaros pūkymas ir kt.

(b. d.)

Sensacija! Liepos 25 dieną Sensacija! Lietuviška operetė São Paule, Villa Anastazijoj!!!

Šeštadienį, liepos 25 d. Vila Anastazijoje, «D-ro Jono Basanavičiaus» mokykloje, rua Camacan, 117 rengiamas gražus vakaras. Programoje 2-jų veiksmų operetė.

MALŪNININKAS IR KAMINKRETIS

sporto piramydė, sakalų gimnastikos pratimai, gimnastika ant įrankių ir k. Programą atlieka vilaanastaziečiai. Tad nepraleiskite progos pamatyti gražių operetę, išgirsti mūsų kolonijos «Petrauskis, Jonuškaitės» ir būsimus stipriuosius sportininkus. Pradžią 8 val. vak. Pabaiga 4 val. ryto. GRIEŽ V. OGŽEVAILOŠ VED. ORKESTRAS.

PAKVIETIMAI GAUNAMI VIETOJE.

Darbas ir nuosavybė naujoje SSSR konstitucijoje.

SSSR ir nūšienio spanda neseniai paskelbė naujosios konstitucijos projektą. Naujoji konstitucija yra žymiai demokratiškesnė, net galima sakyti «buržujiškesnė», negu buvusioji. Seniau SSSR santvarkos pagrindas buvo padėta proletariato diktatūra, dabar krašto valdymekali dalyvauti visi piliečiai, nežirint jų «rasinės ar tautinės priklausomybės, tiklybos, mokslo cenzo, soslumo, socialinės kilmės, turimo turto ir praeties veiklos» (136 str.). Taip galutinai atmetas komunistinis ūkis: «iš kiekvieno pagal jo gabumus, kiekvienam pagal jo reikalavimus» Vietoje šio Markso skelbto ūkio dabar konstitucijoje įrašytas kitoks jau socialinis principas: «iš kiekvieno pagal jo gabumus, kiekvienam — pagal jo darbą (12 str.). Darbas yra kiekvieno SSSR piliečio pareiga, vadovaujantis principu: «Kas nedirba — tas nevalgo». SSSR piliečiai turi teisę į darbą apmokamą pareinamai nuo atlikto darbo, kiekio kokybės (118 str.).

Ekonominį SSSR pagrindą sudaro socialistinė ūkio sistema ir socialistinė nuosavybė į gamybos įrankius ir priemones. Socialistinė nuosavybė turi arba valstybės nuosavybės formą (tautos turtas) arba kooperatyvinę kolcho-

zų formą (kolchozų ir kooperacijos organizacijų nuosavybė). Tačiau kiekvienas kolchozininkas pats asmeniškai valdo nedidelį plotą žemės prie sodybos ir turi asmeninį pagalbinį ūkį šiam plotu, gyvenamą namą, galvijus, paukščius, smulkų žemės ūkio inventorių (7 str.). Greta socialistinės ūkio sistemos kuri yra vyraujanti ūkio forma SSSR, istatymais leidžia smulkų privatinį valstiečių ir namų pramonininkų (amatininkų) ūkį, paremtą armens darbu. Privatine piliečių nuosavybė — jų darbo pajamos ir sutaupos, jų gyvenamas namas ir pagalbinis namų ūkis, namų ūkinis ir apyvokai reikalingi daiktai, lygiai ir daiktai vartojami asmens reikalams ir asmens patogumui — saugoma įstatymų (10 str.).

Šis konstitucijos punktas teikia plačių galimimų smulkiems buržuaziniams piliečių palinkimams reikšti. Juk tas Sovietų pilietis, kuris turės nuosavus namus, pakankamai asmens vartojimo ir patogumo daiktų ir keliasdešimt tūkstančių rublių sutaupų banke už kurias gaus iki 97proc. per metus, bus tipiškas buržuozas, lygiai toks pat, kaip ir kapitalistinėje santvarkoje. Gal net dar daugiau. Kapitalistinėje santvarkoje žmonės savo

sutaupas dažnai sudeša į gamybos priemones (savininkai, ūkininkai) ir neša tam tikrą riziką: vietoje laukiamo pelno gali būti nuostoliai Sovietų pilietis nuo tokios rizikos yra apsaugotas. Jis savo pinigus padeda į taupomąsias valstybės kasa ir gali būti tikras, kad nustatytą nuosimtį (t. y. pelną) jis visuomet gaus. Riziką neša valstybė, kuri tuos pinigus vartoja gamybos priemonėms įsigyti. Bet kadangi valstybė reikalingas lėšas surenka iš gyventojų, tai galutinėje išdavoje ir rizika tenka plačiosiomis gyventojų masėms — darbo žmonėms. Tokiu būdu gimstanti sovietų buržuazija bus gerai apsaugojusi, puikiai galės naudotis savo sutaupomis ir asmens patogumo daiktais (puikiai įrengtais nuosavais namais, patogiais butais, minkštais baldais, automobiliais, bkgangiais papuošalais ir t. t.). Šis nuostatas savyje slepia didelį piliečių nelygybės pavojų. Tačiau juk ir pati lygybės sąvoka yra labai atitruuktas dalykas. Pripažįstama tik teisė, bet ne mediaginė lygybė. Kiekvienam pripažįstama teisė į sovietiškus buržuozus, bet, žinoma, ne visi tą teisę įstengs paversti faktu.

Tokiu būdu naujoji SSSR konstitucija pašalina iš gyvenimo komunistinius ūkius. Asmens patogumas, kurių pazeidžia visi, galės naudotis tik dalis piliečių. Mums truputį neaiškus dar vienas klausimas: kodėl nesocialistinėje santvarkoje kiekvienas asmens patogumo daiktų savininkas laikomas

išnaudotoju ir kodėl socializmas tokie nelygybę laiko visiškai normaliaku ir net būtinu reiškiniu. Matyt, ir Sovietai jau pripažino nuosavybės, kaip gamybos veiksmo, darbo ankstino reikimę.

Simas Bakys.

Supa sapnas netikėtas
Siela migdo tvaikas
Ryto saulės sužavėtas
Aš verkiu kaip vaikas.

Splindai ašromis skruostai
Akyse žvaigždynas...
Veltui žvaistai ar neiluočiai...
Sapnų sapnas piasas.

Džiaugsmo ašaros sužibo
Lyg rasa po pievas...
Mano sieloje atbudo
Ir gamta ir Dievas...

Supa sapnas netikėtas
Siela migdo tvaikas
Ryto saulės sužavėtas
Aš verkiu kaip vaikas.

Iš «Lankose».

TIK «LIETUVJ» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

Medicinos pagelba S-ta Caterinos giriose.

(Specialiai «Lietuviui»)

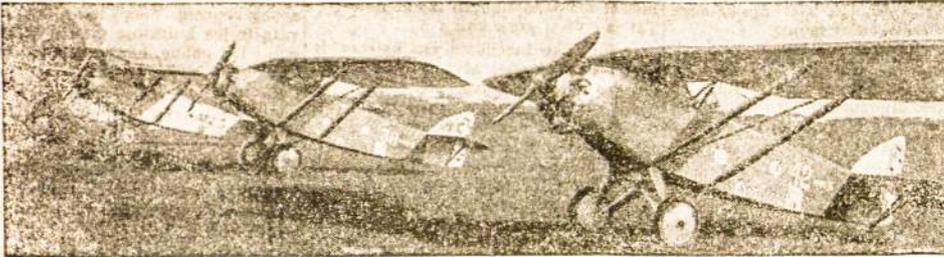
Kam teko per laimę ar nelaimę apsigyventi S. Pauly tam sveikatos klausimas nėra labai opus, nes veik kiekvienoj galvoj galima užtikti po vieną ar net kelius gydytojus. Kiek teko girdėti S. Paulo lietuviai turi net gerą darį gydytoją teikiantį medicinos pagelbą nemokamai. Giriose šis klausimas atrodo kur kas liūdniau. Ape diplo-

rai lengvai duoda kreditus prirašydami begėdiškas sumas. Vienas iš tokių specialistų atluo iš ligonio už mažakraujystės (anemijos) gydymą 600\$000 ir nieko nepagalbijo. Tas pats kitam ligoniui darydamas nesvaria adata injekcija padarė krajo užkėtimą ir vieta kurion buvo adata įsmeigta visai išpuvo. Tokie šundaktariai yra didžiausia girių gyventojų nelaimė, nes dėl jų po pulzarumo ir konkurencijos negali rimtas gydytojas išsilaukyti.

Vienam iš tokių «specialistų» šiomis dienomis policija įsakė savo kromą uždaryti kas vietos vokiečių tarpe su-

kais pats dalyvavęs lietuvių medžioklėje, «sako, kad Lietuvoj «žudyta, gaudyta ir deginta dėl labai kilnios Marijos ir garbingiausios krikščionybės tikejimai praplatinti». Suchewirt rašo, kad žmonės buvo išvedami kaip medžioklės šunės, buvo padegami kaimai, jog net dangus įkaisdavęs. Kas jiems skausmo darydavo, tas mums suteikdavo džiaugsmo.

Buvęs Klaipėdos Luizos gimnazijos mokytojas dr. Zweek, kalbėdamas apie kryžuočius savo veikale «Litauen» taip pat sako, kad «balstėji vyrai su baltais apsiaustais, kurie išgąsdino lie-

Lėtuvos gamybos kariški lėktuvai.

muotus gydytojus čia nėra nė kalbos, nes dėl permažo gyventojų skaičiaus gydytojas nesudindamas msndiokų negali pragyventi. Jei koks ir atvyksta, tai padaręs keletą reikalingų ar nereikalingų ligoniams operacijų išnyksta užleisdamas savo vietą apgavikams.

Pirmi girių kolonistai paprastai būna vietos gyventojai. Dalis jų eina rikiu gilūnoms ieškodami laisvės ir pakilių medžioklei sąlygų, kiti gi bečiamiesiems nuo veru-uuu ar teisinguankos. Susidarius iš kelių žemųjų lėjų atsiranda ir ligonių, todėl iš jų tarpo gimsta «daktarai», gydytojai žoleimis, mėnuoio atmainomis ir «steobūklunguoju» arniku.

Paprastai priimta daug kalbėti ir gydyti apie girių gyventojų didėles meškos žinias kurių ir mokslininkai nerūsta. Kai kurie vokiečių geografai ir rašiniuose pataria savo tautiečiams kolonistams ligai ištekus kreiptis į vietos gyventojus pagelbos. Mums gi pagyvenus veik porą metų S-ta Catharinos girių gilūnoj tokie profesorų patarimai atrodo kvailiesni už kvailius. Pasirodo, kad vietos gyventojai gyvatė įkandimą gydo dėdami ant žaidžios bananų vaisių lukštus, kiti pataria tepti gyvatės krauju, o tretii liepia suvalkyti tos gyvatės širdį kurią tik mokslininkas tegali surasti nes gyvatė tokios širdies kaip kiti gyvuliai neturi. Girių gyventojai žaidžias «gydo» bananų arba palmių lapais mūsų ir vorų apterštais, o čionykščiai vokiečiai deda ant žaidžios miltų tešlą kuri neretai yra pilna bysių ir pelėsių. Taip tęsiasi tol, kol atsiranda atvirių tarpe apgavikas norintis lengvai duona pelnytis. Pasiskelbus tokiam «daktarui» senieji «specai» lieka be darbo ir visas antplūdis krypta naujo daktaro pusėn. Tas gi turėdamas keletą druskojų pasūdo vandenį, pakvepina ir tiek atluo, kad ligonis savo įsiogomis išlįjęs yra priverstas kelias savaites dirbi, kad atsiskaicius su «daktaru». Jei toks «daktaras» nori atluoti viršbegėdišką sumą tai vieną bonkute pasūdo, o kita pripylęs vandens pasūdo ir padažo paaiškindamas ligoniui, kad tie spaiuoti vaistai esą dar brangesni už šūris ir reikią gerti laisnis prieš ar po valgio punktučiai. Pas vieną kaimyną man teko matyti tokius sirupų nudažytus «vaistus» už 8 milreikus bonkute. Deja šį kartą «daktarui» nepavyko, nes tas vanduo per keletą valandų pradėjo rūgti ir putoti kaip alus duodamas bisurią smarvę. Pats ligonis pabūgęs užsikrėsti cholera «vaistus» išpylė lauk. Tokie «dakta-

rai» lengvai duoda kreditus prirašydami begėdiškas sumas. Vienas iš tokių specialistų atluo iš ligonio už mažakraujystės (anemijos) gydymą 600\$000 ir nieko nepagalbijo. Tas pats kitam ligoniui darydamas nesvaria adata injekcija padarė krajo užkėtimą ir vieta kurion buvo adata įsmeigta visai išpuvo. Tokie šundaktariai yra didžiausia girių gyventojų nelaimė, nes dėl jų po pulzarumo ir konkurencijos negali rimtas gydytojas išsilaukyti. Vienam iš tokių «specialistų» šiomis dienomis policija įsakė savo kromą uždaryti kas vietos vokiečių tarpe su-

tuvius iš talkingo ramumo, šeimininkavo krašte barbariškai».

PARDUODAMA CHACARA PENHOJE

5 minutės atstu nuo bondės. Ir ten pat der parduodami dveji namai su 3 kambariais ir virtuve kiekvienas. Išimtinai pigiu kaina. Mažas įnašas ir likusi suma išsimokėjimui labai lengvomis sąlygomis.

Sužinoti: rua Benjamin Constant, 7-A 3 andar. S. Paulo.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS „LIETUVI“ 1936 METAMS.

Senovės vokiečių žiaurumai.

Senovės vokiečių kariams, ėjusiems Lietuvos pavergti, vadovavo Vokiečių Ordinas. Šis Ordinas — tai vienuolių brolija, kurios svarbiausias tikslas buvo kariauti su pagonimis. Ordinas, ėmė pulti lietuvius, vartodamas žiauriausias priemones. Kol kraštas buvo nenukariautas, tol svarbiausios priemonės jam pavergti buvo kardas ir ugnis. Lietuviams tada, kaip pagonims nepripažinta teisė gyventi sian, pasuly, ir vokiečių ponų ir karių į juos žiūrėta taip, kaip šiandien medžiotųjų yra žiūrima į laukinius žvėris.

Išidėmėtina yra pačių vokiečių autorių atsiliepimai apie kovos priemones, kurias vartojo senovės vokiečiai, kariaudami su Lietuva. Vokiečis dr. A. Horn rašo: «XIV-ame amžiuje klestėjo lietuvių medžiotimo sportas. Istantai Europos riterijai buvo mados dalykas traukti į Prūsus, ten pergyventi tik kiek galima daugiau nuotykių ir daug lietuvių išžudyti. Apskritai, tai buvo ta pati patruka, tas pats palinkimas, kuris šiandien medžiotija siundo ant laukinių gyvulių».

Vokiečis Suchewirt, Algirdo lai-

JEI NORITE SIUSTI PINIGUS I LIETUVĄ

litais (notomis, arba čekiais) — kreipkitės į Liet. Namus, rua Bandeirantes Nr. 92. Daromos piniginių perlaidos į Lietuvą (litais) greitai, sąžiningai ir geresėmis sąlygomis, negu kitur.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skauš valgiti ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensjonas. Pietūs ir vakarienės už 1\$700 tik pas

POVILA ROMANOVA

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro) São Paulo.

Valgykla ir pensjonas.

Skauš pietūs ir mėnesinis pensjonas. Duodami pietūs į namus. Kainos prieinamos. Užeikit pas

JULĖ ŠIMANAUSKIENE

Vila Anastacio, Rua Alvarenga Peichoto 85.

Reta proga, už 5:500\$000 namai su žeme, 10% įnašų. Likusieji ilgalaikiam išsimokėjimui. C. I. S. Rua Benjamin Constant 7-A salės 19 ir 20. S. Paulo.

LEITE VIGOR

Geriausias pienas São Pauly
S. A, Fabrica de Productos Elimenticios

VIGOR

Rua Joaquim Carlos, 174 S. Paulo

Tel. 9-2161, 9-2162, 9-2163.

Linksmam laiką praleiskite aplanke

Bar Rio Branco

Kampas gatvių

VISCONDE RIO BRANCO IR VICTORIA

Kiekvieną Vakara.
Rusų orkestras su dainomis.

Turto Statybos Ir Finansu Kooperacija

autorizuota BRAZILIJOS FEDERALINĖS VYRIAUSYBĖS DEKRETU Nr. 43398 iš šių metų balandžio 25 d.

VIDNINTĖLĖ S. PAULY, kuri patogiausiomis sąlygomis STATO NAMUS, PERKA IR PARDUODA SKLYPUS pačiame S. Paulo mieste ir visose priemiesčiuose.

NAMU STATYBA IR SKLYPU PARDAVIMAS GERIAUSIOMIS, IKI ŠIOL, DAR NEBUVUSIOMIS SĄLYGOMIS. Namų ir sklypų pirkėjai dalyvauja BRAZILIJOS VIDAUS PASKOLOŠ LOŠIME. Tokiu būdu pirkėjas gali tikėti, kad jo sklypo ir namų vertė kiekvienu momentu gali būti gražinta grynais pinigais.

Mūsų statybos planas yra praktiškas, ypatingai darbininkams labai prieinamas, sąžiningas ir visiems suprantamas. Žemės sklypų kaina su gražiais, patogiais namais tik už 8000 milrešų ilgalaikiam išimokėjimui. Mokėdams po 35000 j mėnesį Tamsta gali tapti sklypo ir namų savininku!

Mūsų statybos ir pardavimo planas sudarytas kooperacijos pagrindais, todėl yra geriausias, patogiausias ir kiekvienam priinamas.

Mes turime puikiausių sklypų beveik visuose S. Paulo priemiesčiuose. Užteiktas pas mus ir įsitikinsite mūsų įstaigos sąžiningumu bei susipažinsite su visomis mūsų plano smulknumais.

TURTO STATYBOS IR FINANSU KOOPERACIJA.

Rua Benjamin Constant Nr. 7-A 3 andar.

„Lietuvio“ prenumera- ta papiginta!

1936 metams „Lietuvio“ j Lietuva ir užsienį kainuoja tik 15 milrešų (6 litai), pusmečiui 8000 (3 litai). J Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12000, pusmečiui 6000. Pasiskubinkit užsą yti „Lietuvio“ savo giminiams bei draugams j Lietuvą, Argentiną, Šiaurės Amerika ir kitur. Suteiksiti jiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“
Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta j namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5575 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktika. — Blombuoja dantis už 10000 su parcelena, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5000. Atidaryta diena ir nakti. —

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Mokoje, kampas Av. P. de Barros kioske.
- 5) Menkaičio krantuvėj S. Annoj.
- 6) Ant Largo da Sé kioske (prie laikrožio).
- 7) Kirilausko krantuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“, Redakcijoje visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarimus lietuviams veltui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sé, 83° andar

Tel. 2-3885

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Vertėia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip ya: kontraktus, visokių liudijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., ištadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas. salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5
Tel. buto 2-5068.

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Per „LIETUVIO“ Administracija Tamsta gali išsiraityti šiuos lietuviškų laikraščius, išsineančius kas savaitę:

1. „DIRVA“, didelis ir įdomus Amerikos lietuvių savaitraštis, išsineas Cleveland mieste. Kaina metams 12 milrešų, pusmečiui 6000.

2. „AMERIKOS LIETUVIS“, didelis ir įdomus laikraštis, išsineas kas savaitę Worchester mieste. Kaina metams 12 milrešų, pusmečiui 6 milrešai.

3. „PIETŲ AMERIKOS ŽINIŲ“, 12—16 pusl. savaitraštis, išsineas Argentinijoje. Kaina metams 10 milrešų, pusmečiui 6 milrešai.

4. „ŠVYTURYS“, Argentinijos lietuvių laikraštis katalikiškos krypties. Kaina metams 10 milrešų, pusmečiui 6 milrešai.

Visus minėtus laikraščius galima užsisakyti „Lietuvio“ Administracijoje rua Bandeirantes, 92. Pinigus siusti šiuo adresu: „Lietuvio“ caixa postal 1764 laiške pažymint, kokį laikraštį norima užsisakyti.

„Lietuvio“ Redakcijoje galima pirkti ir pavieniais numeriais visokių lietuviškų laikraščių.

Laivakortės j Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

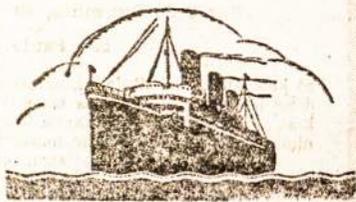
Laivų išėjimas j Europą
Astrida 14. 6. 36.
Jos. Charlotte 14. 7. 36.
Astrida 14. 8. 36.

Klinos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atidara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Panaikintos Italijai sankcijos

Nuo liepos 15 dienos oficialiai panaikintos ekonominės sankcijos Italijai. Tą dieną Italijoje iškabintos vėliavos, pažymėti, kad Italai ir čia išėjo laimėtojai. Anglų spauda irgi pripažįsta, kad sankcijos nedavusios teigiamų vaisių, o tik nuostolius atskiroms valstybėms.

Ispanijoje nužudytas monarchistų vadas

Šiomis dienomis Ispanijoje tapo nužudytas monarchistų vadas Calvo Sotello. Nužudymas įvykdytas politiniais sumetimais. Protestuodami prieš tai Ispanijos Seimo monarchistų atstovai nutarė nedalyvauti posėdžiuose. Ispanijai vidaus politikos padėtis vėl labai įtempta. Karo stovis dar ir toliau pražėsta.

Baisūs karščiai Amerikoje ir Kanadoje

Laikraščių pranešimu, Amerikoje ir Kanadoje siaučia baisūs karščiai ir sausra. Nuo karščio mirė keliolika žmonių ir krito daugybė gyvulių. Sausra sunaikino daugybę pasėlių ir padarė milijoninių nuostolių.

Atotatas prieš Anglijos karalių

Iš Londono pranešama, kad Anglijos karaliui Edvardui VIII priimant policijos parada, vienas individas mėgino prasiveržti per policijos špalerį ir revolverio šūviu nužudyti imperatorių. Pasikėsintojas tuojuo vietoj buvo suimtas. Suimti dar trys įtariamieji asmenys.

Europos politinė padėtis įtempta

Buvęs Anglijos ministris pirminkas ir žymus politikas Lloyd Geor ge Anglijoje pasakė didelę politinę kal

bą, kurioje pažymėjo, kad dabartinė Europos politinė padėtis labai įtempta. Europa stovi tokioje pat krizikėje, kaip ir 1914 m.

Sausros padaryti nuostoliai Amerikoje.

Laikraščiai praneša, kad per paskutinius karščius ir sausrą Amerikoje mirė 3.500 žmonių. Sausra padarė apie pusę milijardo dolerių nuostolių. Temperatūra dažnai siekia net ligi 45 laipsnių ir daugiau celsijaus.

Anglija nori suvaržyti žydų įvažiavimą Palestinon.

Laikraščių žiniomis, Anglija norin ti visiškai uždrausti žydų įvažiavimą Palestinon, nes nepajėgia numalšinti įtušusių arabų, kurie terorizuoja žydus ir reikalauja, kad jų įvažiavimas būtų uždarytas. Anglijai nieko kito nelikę, kaip tik arabų reikalavimą patenkinti.

Pilietinis Karas Kinijoje

Pilietinis karas Kinijoje eina visu smarkumu. Nankino kariuomenės dalys žygiuoja į kantoną. Kantono provincijos vyriausybė smarkiai susirūpino miesto apsauga. Dauguma kiniečių reikalauja bendromis jėgomis pradėti karą prieš Japoniją.

Neramumai Palestinoje.

Palestinoje ir toliau viešpatuoja dideli neramumai. Nei policija, nei atsistoję anglų kariuomenė nepajėgia tvarkos atstatyti. Šiomis dienomis Jaffa mieste susprogdinta keli namai. Įvairiose vietose vietose vis įvyksta nauji susirėmimai ir atentatai.

— Iš Tokio pranešama, kad Japonijoje sušaudyta penkiolika paskutiniojo sukilimo vadų.

Kitą sekmadieni, liepos 26 dieną

Vytauto Did. Liet. Mokyklos Tėvų Komitetas rengia didelę

Gegužyne

su loterija, šokiais, žaidimais ir kitomis prašmatnybėmis pradžia 1 val. p. p. Pabaiga 7 val. vak. Neuzmirškite atsilankyti!

Imigracija Brazilijon

Iš Europos ir kitų kraštų į S. Paulo estadą. Išrūpina tikrus dokumentus.

Sociedade Paulista de Imigração e Colonização

Rua 3 de Dezembro, 48 3 andar — sala 11-12

São Paulo — Brasil.

Šį kompanija turi tikslą: Imigracijos iš Europos ir kitų kraštų valdžios lėšomis. Išrūpinamos vizos ir šamados giminėms bei žemdirbiams. Europiečių kolonizacija labai geromis sąlygomis bei parūpinimus darbų. Neuzmirškite nurodyto adreso.

Kalbama rusiškai, vokiškai, čekiškai ir kitomis kalbomis.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Paminklas Santos Dumontui

Brazilijos vyriausybė paskirė nemažą pinigų sumą Santos Dumonto paminklui pastatyti. Paminklas numatomas pastatyti Rio de Janeiro mieste. Santos Dumontas buvo žymiausias Brazilijos mokslininkas ir išradėjas.

Žemės ūkio darbams trūksta darbininkų

Vietos laikraščiai rašo, kad S. Paulo estade šimt trūksta darbininkų žemės ūkio darbams. Darbininkų trūkumas ypač jautiamas kavos fazendose. Esant žemoms kavos kainoms fazendose darbininkams mokamas labai mažas atlyginimas.

Brazilijos ekonominė delegacija Japonijon.

Į Japoniją greitai laiku išvyksta Brazilijos ekonominė delegacija. Delegacijai pirmininkauja žinomas ekonomistas Salgado Filho. Šios delegacijos kelionės tikslas yra artiau susipažinti su Japonijos ekonomine padėtimi, prekybos galimūmams ir užmegstinti artimesnius prekybos ir ekonominius santykius tarp abiejų valstybių.

NUO REDAKCIJOS

Nuo sekančio numerio pradėsime spausdinti platų straipsnį apie Brazilijos kompozitorių ir muziką Carlos Gomes. Į šį numerį dėl vietos stokos straipsnis netipo.

KĄ VEIKIA SPORTININKAI VILLA ANASTAZIJOJ

Vila Anastazijos sportininkai neseniai atgaivinę savo skyrių, veikia gana gyvai ir sutartinai. Kiekvieną pirmadienį ir penktadienį daromi suejimai, kuriuose dirbama gimnastikos ant įrankių, sakalų ir švedų gimnastikos pratimai, bokso, imtynių pratimai, žaidžiama šachmatais, damomis, skaityma knygos, laikraščiai ir dainuojama. Šeštadieniais ir sekmadieniais daromos futbolo treniruotės.

Neseniai skyrius įsigijo gera pingpongo stalą, kuris kaštavo apie 170\$000 Galvojama apie naujų bokso pirštinių pirkimą ir futbolo uniformų įsigijimą.

Liepos mėn. 25 dieną skyrius stato didelį vakara, kuriame pastatys pirmą kartą São Paulo operetę «Malūninkas ir kaminkretis». Be to dar programoje bus piramydė, sakalų gimnastikos pratimas, gimnastika ant įrankių ir k. Operetė komiško pobūdžio, juokinga ir įdomi.

Skyrius tuo tarpu nors ir nedidelis, bet gražiai veikia. Nariai aktingi ir turi daug gerų norų.

Koresp.

Pranešimai

BRAZILIJOS LIETUVIŲ ŽINIAI.

S. m. liepos mėn. 17 d. sukanka lygiai trys metai nuo mūsų transatlantinių lakūnų, Dariaus ir Girėno tragiškos mirties.

Brazilijos Lietuvių Aero Klūbas, susitaręs su vietinėmis lietuvių organizacijomis bei sąjungomis, ruošia mūsų didvyrių iškilmingą paminėjimą š. m. liepos mėn. 19 d. 3 val. p. p. Mokoje, Dr. V. Kudirkos mokykloje.

Brazilijos lietuvių visuomenė prašoma kuoskattilgiausiai paminėjime dalyvauti.

Smulkii programa bus paskelbta sekančiame šio laikraščio numeryje.

B. L. A. K. Valdyba

RIO DE JANEIRO MIESTE «LIETUVIS» GAUNAMAS

pirkti pavieniais numeriais: «Vilnius» S-gos patalpoje, Praça Tiradentes Nr. 46 ir ant Largo da Lapa ir Avenida Mén de Sá kampo laikraščių kioske.

Redakcijoj yra laišakai:

L. Barauskui, J. Balčiūnui, M. Bambelaitėi, A. Jankauskui, P. Kičiaus kui, B. Lingei, J. Lukošui, A. Lileikiui A. Paplauskui, J. Pūkeniui, S. Puziniui, V. Paliokui, B. Raskui, P. Rinkevičiui K. Štumbai, T. Šablevičiui, K. Šmitui, P. Šukiui, J. Steponavičiui, K. Štūnavaičiui, P. Steponavičiui, N. Sakatauskai tei, J. Sakatauskui, J. Vingriui, P. Vasičiauskui, O. Vanagaitei, A. Vrubliaus kui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

DARBO ŽMONĖS!

Kiekvienas iš jūsų gali uždirbti, šale kasdieninio uždarbio, dar dyvgubai tiek, bendradarbiaujant su Finansų ir Statybos Kooperacija. Šiuo sąžiningu darbu gali užsidirbti sau ir patarnauti savo artimui.

Kreiptis: Rua Benjamin Constant Nr. 7-A 3 andar S. PAULO.

REIKALINGI BENDRADARBIAI

Svarbiam ir sąžiningam darbui statybos kooperacijoje. Moka ma alė ir geras komisas. Galbūs ir sumanūs žmonės gali nesunkiai uždirbti ligi 1000\$000 mėnesį.

Kreiptis: Rua Benjamin Constant Nr. 7-A 3 and.

Liet. Namuose, rua Bandeirantes, 92 skubiai ir labai geromis sąlygomis, išsinuomuoja mas bufetas. 3 kambariai, virtuvė ir valgykla. Sužinoti vietoje.